

11th International Conference on Language , Literature , Culture and History Studies

بررسی گسترش خرافات و جادوگری در ایران با تاکید بر دوران صفویه و قاجاریه

حسن ثقفیان

عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرضا

محمد سالار ثقفیان

دانشجوی کارشناسی ارشد رشته باستان شناسی دانشگاه تهران

چکیده

خرافات شامل باورهای باطل و بی اساسی است که مبنای عقلی و علمی ندارند ، این باورها به مرور زمان و بر اساس تقلید از پیشینیان و به علت و انگیزه های خاصی، شکل گرفته اند. به طور کلی اساس شکل گیری خرافات را باید در جهل بشری دانست. در اینجا پژوهشگر به دنبال علل گسترش خرافات و جادو در دو دوره صفویه و قاجاریه بوده و سوالاتی که در این تحقیق مطرح شده اینک ، خرافات در چه زمینه هایی بیشتر گسترش یافته است؟ در کدام جنسیت گرایش به خرافات بیشتر دیده شده است؟ گسترش خرافات در شهرها بیشتر بوده یا روستاها ؟ کدام دوره سنی نقش تعیین کننده در پذیرش خرافات داشته؟ طلسمات چه نقشی در باورهای خرافی داشته اند؟ خرافات توانسته عامل تحول و تغییر فرهنگی شود؟ نتایجی که حاصل شد نشان از آن داشت که در زمینه پزشکی و سلامت بیشترین گرایش به خرافات دیده شده است. همچنین گرایش زنان به خرافات بیشتر از مردان بوده است. خرافات در روستا ها بیشتر دیده شده است اگر چه عده ای هم نظر دارند که خرافات در شهرها به دلیل بیکاری زنان بیشتر بوده است.. دوران کودکی مهمترین نقش را در تلقین خرافات داشته است. همچنین خرافات ممکن است عامل تحول و تغییر فرهنگی هم بشود ولی این تغییر و تحول، رویکردی واپسگرایانه دارد.. نهایتاً عقاید خرافی در میان همه ی اقوام و قبایل و تمام طبقات جامعه وجود داشته است و بسیاری از این اعتقادات خرافی در باورهای مذهبی مردم نیز رسوخ کرده و باعث انحرافات مذهبی شده است.

واژگان کلیدی: خرافات ، جادوگری ، طلسمات ، دوره صفویه ، دوره قاجاریه